

13587

Szerkesztőség ki-
hivatal és ny.
Cluj-Kolozsvár, St.
L. Pop (Brassai)
Telefon:
Szerk. és kiadóhivatal
977, 228 és 1047
Zs. N. Sz. — — — 558
Kéziratok bizárolag a
szerkesztőséghez cím.
zendős. Kéziratokat nem
adunk vissza

DI. Ramasetter
sz. ér. 2. II. 8.

MUZÉUM KÖNYVTÁR
Fülapkönyvtár
18. növekedéskor
1929/30. sz.

UJ KELET

ESIDO-POLITIKAI NAPILAP

5481

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
Romániában
Egész évre — — 850
Félévre — — 450
Negyedévre — — 240
Egy hónapra — — 85
Egy szám ára pályaudva-
ron és vidéken is lej 4
Bukarestben — — 6
Csehszlovákiában
Egy hónapra — ck 35.—
Egyszám ára — ck 100

1926 január 1 Péntek

Cluj-Kolozsvár * IX. évfolyam * 1 szám

5686. Tévét 15

Károly trónörökös lemondott a trónutódlás jogáról

A mai koronatanács elfogadta a trónörökös lemondását és a lemondás ratifikálására január negyedikére összehívta a törvényhozás mindkét házát. Mihály herceg, Károly fia, az új trónörökös. Háromtagú régensséget állítanak a fiatal trónörökös mellé.

SINAIA, december 31. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kormány a mai koronatanácsról este fél 9 óra-kor a következő hivatalos nyilatkozatot tette közzé: Károly trónörökös írásban tudatta a királlyal, hogy elfogadja és a további teendőket illetőleg koronatanácsot összehívni. A koronatanácsban a király bejelentése a keresztülviteléhez és Mihály hercegnek és az ország értékes előmeinek segítségét ezen elhatározás ratifikálására, valamint az új trónörökös proklamálása végett január 4-ére, hétfőre a törvényhozás mindkét házát rendkívüli ülésre hívták össze. Az új trónörökös mellé hármias régensséget alkotnak, amelynek megalakításával szintén a törvényhozó testületet bízzák meg.

(Cluj-Kolozsvár, december 31. Az Uj Kelet tudósítójától.) Mint tegnap jelentették, Ferdinánd király ma este váratlanul koronatanácsot hívott egybe Szinájába. Tudvalevő, hogy a koronatanácsot csak rendkívüli nagyfontosságú és az egész ország sorsára döntő jelentőségű ügyekben szokták összehívni. Hivatalos közlöny a koronatanács összehívásának okairól. A trónörökös este nyolc óráig még nem jelent meg, de az összes bukaresti lapok egyöntetűen azt jelentik, hogy a koronatanács összefüggésben van Károly trónörökösnek egy levelével, amelyben állítólag bejelenti, hogy nem tér vissza az országba, és a trónörökös jogáról lemond. A fővárosi lapok közlése szerint a legnagyobb előfeszítések történetében az irányban, hogy a trónörökös elhárítsa szándékától és hogy térjen mielőbb vissza az országba, de mindezek a kísérletek eddig nem jártak sikerrel.

Nem áll módunkban közvetlen értesülések alapján ellenőrizni a bukaresti híradásokat és ezért csak a távirati irodák és a fővárosi lapok jelentéseit közöljük alább.

A kormány hivatalos távirati ügynöksége a következőket jelenti:

Bukarest, december 31. A ma délután 4 órakor a sinajai Peles-kastélyban megtartandó koronatanácsban résztvesznek a kormány összes tagjai, a pártvezérek és a volt miniszterelnökök. A hozandó határozatok a legnagyobb fontossággal bírnak az országra nézve. A kormány tagjai ma reggel különvonaton utaztak Szinájába, kivéve Marzescu igazságügyminisztert, aki a tegnapi minisztertanácsban nem vett részt és Jasiból egyenesen Szinájába utazott. A miniszterek holnap délelőtt 11 órakor érnek vissza a fővárosba.

Az „Universul” jelentése szerint a mai szinajai koronatanács Károly trónörökös ügyével fog foglalkozni. A trónörökös meghosszabbította külföldi tartózkodását és ehhez az elhatározásához messzemenő kombinációkat fűznek. A koronatanácsra hivatalosak a törvényhozó testületek elnökei is, továbbá a sémmítősékek elnöke, Christea Miron patriarcha és Presan tábornok is. Elena trónörökösne tegnap Szinájába utazott.

A Rapid távirati ügynökség a koronatanácsról a következőket jelenti:

Bucuresti-Bukarest, december 31. A váratlanul összehívott koronatanácsra ma elutaztak Bukarestből különvonattal 8 óra 40 perckor Bratianu Jonel, Alexandru Constantinescu, Bratianu Vintila, Tancred Constantinescu, Mardarescu, Saveanu, Tatarescu, Chirculescu és Angheliescu. Marzescu, Inculetz, Nistor még tegnap elutaztak Szinájába közvetlenül otthonról. Lepadatu miniszter tegnap Erdélyből jött. Lepadatu maradt Szinájában. Vaitoianu és Moisu bár értesítést kaptak, nem lehetnek jelen, mert külföldön vannak és még nem jöhettek haza. A patriarcha is tegnap utazott. Jorga ma reggel utazott Mihail Popovics kíséretében.

Ugyanezen a vonaton utazott Averescu tábornok is. Maniu és Vajda még tegnap elmentek. Mihalesche és Orleanu délelőtt utaztak. Orleanu Ferchedet is képviselni fogja. Meghívást kaptak még Presan tábornok, a legfőbb semmitősékek elnöke és Coanda tábornok.

A ma délelőtti különvonatot Pretorian vasúti vezérigazgató vezeti. Az állomásnál voltak Nicolaeu tábornok hadörparancsnok, a főváros polgármestere.

A különvonat 12 óra előtt tíz perckor érkezett meg Szinájába. A miniszterek azonnal a Ghica-kastélyba mentek, ahol bédet szerveztek nekik. Holnap a király és a trónörökös királynál volt hosszabb hivatalos ülés.

A koronatanácsra a minisztereket kívül 24-en hivatalosak.

Az események miatt a holnapra tervezett katonai parádé elmaradt. A tedeumon nem vesz részt a királyi család. A „Monitorul Oficial” holnapi ünnepi számában közölni fogja a koronatanács eseményeit.

Ileana hercegnő és György görög király ma délelőtt szintén Szinájába utazott.

A tanácskozás tárgya, most már tisztán lehet látni a helyzetet, Károly trónörökös levele lesz. A király ismertetni fogja azokat az okokat, amik szükségessé tették, illetve elő-

idéztek Károly trónörökös lemondását és az alkotmányadta joga alapján javaslatot terjeszt, hogy Mihály herceg mellé régensséget állítsanak fel, amely a király halála után kezdi meg működését és veszi át a hatalmat. A hármias régensség tagjai a patriarcha, Presan tábornok és Miklós herceg lennének. Ha Miklós herceg nem vállalja, úgy helyébe Manolescu Ramniceanu volt sémmítőséki elnököt neveznék ki az egyik régensül.

Mindent elkövettek, hogy Károly trónörökös lemondásának visszavonására bírják, a kísérlet azonban hiábavalónak bizonyult. A trónörökös elutazott Velencéből ismeretlen helyre.

A mai koronatanács után állítólag cenzurát léptetnek életbe a sajtóval szemben az ország biztonsága érdekében.

Az ellenzéki pártok vezéreinek tegnap közös értekezletet kellett volna tartaniuk, de Maniu és Mihalesche távolléte miatt az értekezlet elmaradt. Ma délelőtt Szinájában az ellenzéki pártok vezetői értekezletet tartanak, hogy a koronatanács tárgyát képező kérdésekben közösen határozzanak. A közös elhatározást az teszi szükségessé, mert a lemondást a kamara mindkét házában ratifikálni kell, megpedig kétharmad többséggel.

Három görög minisztert megfosztottak állampolgárságuktól

(Athén, december 31. Az Uj Kelet tudósítójától.) Egész Görögországot izgalomban tartja a kormánynak egy rendelete, amellyel három volt minisztert, Mihalokopulost, Kafandariot és Papaustasiost megfoszt állampolgárságuktól. A rendelet azzal van indokolva, hogy a miniszterek sorozatosan megsértették az alkotmányt. Az állampolgárságuktól megfosztott miniszterek, akik a mai politikával szemben a monarchista legitimizmust képviselik, valószínűleg még a mai nap folyamán elhagyják az országot és külföldön telepszene meg. Kiutasításuk különösen a királyi családhoz még ma is hű polgárság körében kínos megbátránkozást keltett.

Hír szerint

Oroszország elismerte Beszarábia csatlakozását

A kisantant konferenciája után megtárgyalás a közvetlen tárgyalások Romániával a szovjet elismerésére?

(Bucuresti-Bukarest, január 1. Az Uj Kelet tudósítójától.) A már harmadikban elbeszített kisantant konferenciáról mindenki tudja, hogy erős próbákóva lesz a kisantant államainak. A legtöbb kérdésben annyira egységes kisantantban ugyanis már régóta lappangó ellentétek vannak az orosz kérdésben. A kisantant szláv államai természetesen a szovjet elismerése és az Oroszországgal való legszorosabb politikai és gazdasági kapcsolat érdekében dolgoznak, míg Romániának és Lengyelországnak bizonyos feltételei vannak ebben a kérdésben, amelyeket Oroszország eddig elfogadni nem akart, többszöri tárgyalások ellenére sem.

A kisantant egységének, valamint a saját érdekeik megvédésének biztosítása érdekében a kisantant szláv államai állandóan keresték azokat a módokat, amelyekkel a problémát meg lehetne oldani. Sőt, újabb mag a Népszövetség is intervencióra vállalkozott. Ez feltétlenül meg fogja könnyíteni a

reguzai kisantantkonferencia dolgát.

A kisantant konferenciájával kapcsolatban bukaresti illetékes körök úgy tudják, hogy azon Beres közvetítőleg lép fel majd Oroszország és Románia között. Románia kijelentette, a tárgyalások felvételének első feltétele az, hogy Oroszország ismerje el Beszarábiának Romániához való csatlakozását. Ezt a feltételt hír szerint Oroszország elfogadta és így megkezdődhetnek a közvetlen tárgyalások.

Ugyancsak ehhez a kérdéshez tartozik szorosan az is, hogy Jugoszlávia és Csehszlovákia részéről, amelyeknek véleménye a szovjet elismerése kérdésében ismeretes, már csak napok kérdése, amikor az elismerést hivatalosan publikálni fogják.

Ezenkívül tárgyalás alá veszik a konferencián többek között a Magyarországgal kapcsolatos kérdéseket, valamint a leszerelési konferencia tárgyszorozatát is.

Ezerkilencszázhuszonhat

A polgári ujesztendő, tul minden vallási vonatkozáson, számunkra is jelentős dátum, amelynek határvénél meg kell állanunk, hogy mérleget készítsünk az elmúlt munkaévről és szeptemberünk fényében keresztül előre kémljünk az ismeretlen jövőbe. Ezt a polgári évet, miként a világháboru óta majd valamennyit, szintén passzíva zárjuk le. És ezt nemcsak képletesen kell érteni. A passzíva nemcsak az erkölcsi és szellemi értékek világában mutatkozik, de a kereskedelmi és gazdasági élet rideg számai között is. Egész Európa jelentős mértékben lett szegényebb az 1925. esztendőben s a legtöbb ország, a győző államokat sem kivéve, a fokozatos gazdasági zűllés, a pauperizálódás és a termelési anarchia lejtőjére került. Közgazdasági szakértők számszerűleg is ki tudják mutatni, hogy az egyes állami és magángazdaságok milyen érték és vagyonszökkenést szenvedtek az elmúlt évben.

Egész természetesen kell vennünk, hogy ebben az általános gazdasági depresszióban a zsidóságot érte a legérzékenyebb veszteség. Mert eltekintve a mindenkire egyformán nehezítő gazdasági válságtól, a zsidóságra a legtöbb európai államban még külön gazdasági nyomások is nehezedtek. A lengyelországi zsidóságot alapjaiban rendítette meg a krízis és a zsidó egzisztenciák százszázait érte utól, vagy fenyegeti a tragikus összeomlás. Romániában és szűkebb hazánkban, Erdélyben ha nem is ilyen ijesztő mértékben, szintén súlyos pusztításokat okozott a gazdasági anarchia és a rosszuladlatu kormánypolitika. Aki nyitott szemmel figyeli az eseményeket, megrettenve állapíthatja meg, milyen elszomorító mértékben rosszabbodott az erdélyi zsidóság gazdasági helyzete az elmúlt esztendőben. Ugyyszólván észrevétlenül mindenki szegényebb lett. Ha továbbra is e kettős nyomás fog nehezedni Erdély zsidóságára, úgy az 1926 év elején nem tekinthetünk túlságos nagy optimizmussal.

A politikai mérleg nem nyújt sokkal vigasztalóbb képet, mint a gazdasági. Bár Locarno határozott aktívumként könyvelhető el, amely lényeges mértékben enyhítette az európai államok között fenforgó feszültséget, mégis csak egy részleges elintézés volt a nagy problémakomplexumnak és továbbra is meghagyta az általános zűrzavart, amely a világpolitikában uralkodik. Locarno csak szoknak szolgáltatott igazságot, akik a zsoldszal körül ültek, de megfeledezett igazságot tenni azok között, akik a tárgyalószobákból kikerkedtek. Locarno figyelmen kívül hagyta az ébredő Kelet egyre közvetlenebbül fenyegető intelmét és figyelmen kívül hagyta a hatalmas orosz kolosszust. A keleti népek ítélete szerint Locarnóban csak megújították a versai lesi szerződést azzal a különbséggel, hogy a konból most már Németországnak is juttattak valamit és ezt is csak azért, hogy a nagyhatalmak annál felszabadultabb erővel folytathassák elnyomó gyarmatpolitikájukat Keleten és Dálen. Ez a meglátás természetesen egyoldalú, de elég szerencsétlenség a világra, hogy milliók lelkében ilyen meglátások érlelődhetnek meg. A helyzet tehát az, hogy míg nyugaton egy lépéssel közelebb jutottunk a békéhez, addig keleten legalább ugyanannyit, vagy még többet távolodtunk tőle.

A világpolitikai zűrzavarnál nem kevésbé volt kaotikus a román belpolitika elmúlt esztendője. A liberális diktatura ebben az évben is teljes erejével ráfeküdt az országra és jóindulatu passzivitása mellett zavartalanul folyt tovább a szenvedélyeket felkorbácsoló antiszemita agitáció. Annak ellenére, hogy a kormány mandátuma már a legközelebbi hónapokban lejár, még halvány körvonalai sem bontakoztak eddig ki annak a kormánynak, amely a liberálisok után az uralmat átvehetné. A kisebbségek helyzete ebben az évben még bizonyosodottabb és rendezetlenebb lett és a hurok, amelyet nyakunk köré csavartak, egy fokkal jobban összeszorult. Az a család, amely a magánoktatási törvény tárgyalása során a kisebbségeket érte, a legbeszédesebb bizonyíték a helyzet vizsgálatlansága mellett.

A visszapillantó szem kevés megnyugtató pontot pihenhet meg az 1925 ik év zajló eseményei között. És mégis vannak vigasztaló jelenségek is. Nem a politikai porond piszkos küzdelmeiben és nem a gazdasági élet törtéte

harcaiban. De mélyen az emberek lelkében egyre erőteljesebben szólal meg az igazi béke után való vágyódás hangja. Az emberiség kezd belemenni az álmegoldásokba és a kábító zűrzavarba. Rendet akar, nyugalmat akar, igazságot akar. Ez a megismerés és ez a vágy az

a biztató pozitívum, amelyet a multból magunkkal viszünk át az 1926 ik esztendőbe és remélünk, hogy a következő évben előérbe juthat majd az emberiségnek az a jobbik fele, amely egy tisztultabb és becsületesebb korszak felé akarja vezetni a világot.

Páris környékét elöntötte a Szajna

Kiáradással fenyegetnek az összes francia folyók. Ujból lezuhant az Eiffel-torony antennája. Angliából is orkánokat jelentenek

(Páris, december 31. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Rajna néhány nap óta aggasztóan árad. A hajóforgalom teljesen megszűnt, a kikötőket elöntötte az ár, a raktárakat ki kellett üríteni. A főváros környékének mélyebben fekvő része is víz alatt áll.

Hasnó jelentések érkeznek a többi folyókról is, amelyek közül különösen a Marne és az Aisne fenyegetnek kiáradással. A Raoue elárasztotta Avignon városát.

Egy Londonból keltezt távirat azt jelenti, hogy a folyók ott is kiléptek medrükből. A nagy

viharok következtében a vasuti forgalom az egyes országrészekben megakadt. Számos szerencsétlenség fordult elő, amelyek emberáldozatokat követeltek.

(Páris, december 31. Lapzártakor érkezett.) Csütörtökön reggel a fővárosban hatalmas eréji orkán pusztított, amely az Eiffel-torony antermáját újból leszakította. A köruton a szélvész egy százados fát ráfordított egy autóra, amelynek három utasát agyonnyomta.

Bern, december 31. A bódeni tó áradásában van és tartanak attól, hogy kiönt. Köln városa sziatán súlyos árvízveszedelemben forog.

Egymillió munkanélküli van Ausztriában és Németországban

Ijesztő mértékben követik egymást az üzembeszüntetések

(Bécs, december 31. Az Uj Kelet tudósítójától.) A munkanélküliek száma Ausztria területén az utóbbi napokban háromszázazerre emelkedett. A hivataloson nyilvánartott és állami segélyt élvező munkanélküliek száma száznyolczanezret tesz ki, ehhez azonban hozzá kell számítani még legalább negyven százaléket azokból a munkanélküliekből, akiknek nincs segélyjogosultságuk, vagy akik már túl vannak azon az időtartamon, amíg a segélyre igényt tarthatnak.

Az állami kincstár több mint kétfélmillió koronát fizet ki munkanélküli segély címen. A segélyösszeget az utóbbi hónapok folyamán emelték fel annyira, mert az addig előirányzott összeg, az Alpine Montangesellschaft üzembeszüntetése után már nem volt elegendő. Az Alpine Montangesellschaft feloszlása olyan nagytömegű munkánelbocsátást vont maga után, hogy ez az egyetlen üzembeszüntetés tízszázalékkal szaporította a munkanélküliek számát.

A katasztrófális helyzet miatt tegnap rendkívüli minisztertanácsot tartottak, amelyen Resch néppárti miniszter azt ajánlotta, hogy a gazdasági helyzet javítására haladéktalanul lépjenek érintkezésbe a szomszédállamokkal és megfelelő kereskedelmi egyezmények által igyekezzenek az osztrák iparikkak exportját és ezáltal a megállott gyárak üzembelvezését lehetővé tenni.

Még súlyosabb krízist jelentenek a lapok Németországból, ahol a munkanélküliek száma az ország belsejében 567 ezerre, a megszállott területeken 102 ezerre emelkedett. A „Vorwärts“ közlése szerint egyetlen hét alatt négy százalékkal lett több munkanélküli, sőt vannak városok, ahol számuk kétszerezésére emelkedett. A kormány itt is a legnagyobb erőfeszítéssel igyekszik a helyzeten segíteni és egyelőre számmillió márkát utalt ki a munkanélküliek felsegélyezésére.

Részeg katonák meggyilkoltak egy kolozsvári bodega-tulajdonosnőt

Az elfogott tettesek belismerő vallomást tettek

(Cluj-Kolozsvár, december 31. Az Uj Kelet tudósítójától.) Borzalmas rablégyilkés történt ma éjjel a kolozsvári Pap-utca és Apáca-utca sarkán lévő bodega-üzletben. Lázár Helén, a gyilkosság áldozata éveken át volt tulajdonosnője az üzletnek. A negyven év körüli magános asszony tegnap este rendes időben zárta helyiségét és éjjel egy óra körül már meggyilkolva találták.

A bűntényt, mint utóbb kiderült, két katonára követte el, akik a bodega tulajdonosnőjét először megbecstelenítették, aután megfojtották.

A tett elkövetése után a gyilkosok felölték az üzleti fiókokat, összeszedték az asszony ékszereit és körülbelül ötezer lej kézpénzt magukhoz véve, elszöktek a tett színhelyéről. A bestiális esetről alábbi tudósításunk számol be:

A rémtettet Schwartz Ignác Gyulai Pál utcai cipész fedezte fel éjjel egy óra körül. Az esetet azonnal tudomására hozta a rendőrségnek, ahonnan nyomban két detektívet küldtek ki a helyszíre és széleskörű nyomozást vezettek be a rejtélyesnek látszó ügy kiderítésére. Alig kezdték meg azonban a nyomozást, a téparancsnokságról

egy katonát kísérték át a rendőrségre, aki bevallotta, hogy ő és egyik társa követték el a gyilkosságot.

A téparancsnokságon ugyanis a szolgálatot tevő tiszt éjjel egyóra körül két hazatérő katonára lett figyelmes, akik nagy zajjal állítottak be a laknyába. Felelősre vonta őket, mire az egyik katona minden álmot nélkül kijelentette, hogy gyilkolt és kérte a tisztet, tartóztassa le. A tiszt a katonát, akit Hartana Emanuilnak hívnak és távirás az a téparancsnokságnál, nyomban letartóztatta és át

kísértette a rendőrségre. A katona itt részletesen bevallotta, hogy egyik barátjával, Bratilesco Joannel követte el a gyilkosságot.

Elmondotta, hogy barátjával együtt tegnap sokat ittak és hazafelé mentek, betértek Lázár Helén bodegájába, hogy még egy kis italt fogyasszanak. It

a rolló már le volt huzva, de barátja felzörgötte a tulajdonosnőt, aki ugylászik régi ismerőse volt.

Ismét inni kezdtek és annyira berugtak, hogy ő már csak arra emlékszik, hogy barátja Bratilesco szemtelenkedni kezdett az asszonnyal és mikor az nem hagyta magát, ő is közelépett és kettőn lefogták. Nem akarták megölni, de nagyon kiáltozott és azért zsebkendővel börtönték a száját.

Mikor az asszony tovább ellenkezett, torlon ragadták és barátja bajonettjével addig ütötte, míg holtan terült el a földön.

Mikor az asszony már nem mozdult többé, kuttatni kezdtek az üzletben, ahonnan ékszert és pénzt véve magukhoz, megszöktek.

A vallomás alapján a téparancsnokságról azonnal előveztek Bratilesco Joant, a tettes társát is és letartóztatták. Bratilesco a legnagyobb nyugalommal vallotta be tetteit, de melegségül felhozta, hogy nagyon részeg volt és így nem volt beszámítható állapotban. A vallomások jegyzéknyvbe vétele után a rendőrség újabb helyszíni szemlét tartott, ahol tanuvallomások hangzóttak el aziránt, hogy a gyilkosok a tett elkövetésekor nem voltak részegek.

* Brassóban hirdetések, előfizetések felvesz és reklamációkat elintéz az Uj Kelet brassói képviselője, az Elekes Hirlapiroda Str. Portii 32.

Vivano

A páduai egyetem kaestélyén a re

(Padova, december 31. Az Uj Kelet tudósítójától.) Vivano g diákok! Címnek is hogy ezt a kösz mondotta és legsz ban tanuló küfol lyén mondotta az tudós rektor magn lovag.

Tudni kell ugy külföldi zsidó diá van. Három aktív irányu munkásság Bariessia, Makhab zsidó menza pom ehanyska utolsó n Az ünnepélyen me fesszor, Pádua főre palesztinai tu lista kalmával II. Vikt sának nevezett ki. a zsidó menza elek község vezetője, főtítkára, Paoli gr taria" főzserkesztő

Pen'ban 8 óra az ünnepélyt Móz és Sakin, a Hate lése után váratlan Luigi Lucatello közönnel viszozoz jelenlétével is mel Hatalmas taps és ész rektort, akit a Az üdvözlésre Luc

— Kedves Di együtt ünnepeljem gerincesebb zsidó Őnök eljöttek mi egyetemünkre, hog XVI. század első tem fénykorát. El a tudást szonjazó maguknak tudást rezzenek. És ugy zett. Ujra diosóság és a padovai egye ezt Őnök: Európa zsidó diákok tették meg egyetemük Je szöntsék nevemben jutassák el a pado dékát az ifju egye evél eredeti perga

Lucatello rekt Hitchabrutck veze közönte meg a p gulat a tetőfokra totta az oklevelet, dáviddal és benne

Ezután lovag beszélt. Kérte az karaktert. Az assz kérdést, azonkívül Legyenek mindan intellektuel chaluc

Hart (Makksb az olasz Juda-Mak szolt néhány szót

— Vigyézzena terükre. A zsidó t ezt ne adják fel, nevé megörizék. tudatában van kö nek tartozik és az zsidó diákok! —

fejezte be beszédé elűzött zsidó diák melegebb perce, ő ban a numerusz k és ugyanakkor zu

Sakin felolvas mányhoz intézend tette, hogy a Pád mai olasz kormány vel bevezetetti a erre a célra 200 komité kéri a rek tatástügyi miniszte előtt az olasz egy

Ezután több z kezett, majd egy

Öcskából új ruhája lesz, ha Czinknél festet, tisztíttat.

Erdély és Bánát zsidó közönségéhez azzal a kéréssel fordulunk, hogy tömörüljön megint-gáthatatlanul a Uj Kelet köré, mely érdekeinek és törekvéseinek egyedüli intranzigens szószólója és képviselője.

A cédrusfa daliája

Az Uj Kelet könyvosztálya már csak kevés példánnyal rendelkezik abból a könyvcsoporthoz, amelyet oly szerencsés kézzel állított össze az irodalom, a tudomány és a cionizmus történetének területéről. Minden egyes kötet külön-külön nagy értéket képvisel. Különös élvezetet fog nyújtani Ujvári Péternek, a kiváló zsidó regényírónak „A Cédrusfa daliája” című hosszabb elbeszélése, amely a jelenleg Csehszlovákiában élő nagyszerű bellemistának egyik legérdekesebb alkotása. Ujvári csakíróval még egy nagyszabású „A tulsó parton” című regényével szerepel. Ujvárinak ez a pompás szatírával megint munkája ütötte az első hatalmas rést a magyarországi asszimilációban.

A gondal összehajtott könyvespartot többi köteteti a következők:

A nyolc grönföldi zsidótárgyú könyv a következők:

Zangwill: Az üvegsziszoló.

Ujvári Péter: A cédrusfa daliája.

Dr. S. Bernstein: A cionizmus lényege és szervezete.

Csirikov: A zsidók (dráma).

Dr. Richmann: Ortodoxia és cionizmus.

Dr. Schönfeld: Vissza a gettóba.

Dr. Simon: Hova vezet a zsidók útja?

Ujvári: A tulsó parton.

320 lejes bolti ár helyett 155 lejt kapható az Uj Kelet könyvosztályában. Vidékre még külön 14 lej pótköltség.

A templomban folyik a Szamos...

(Cluj Kolozsvár, december 31. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Szamos minapi áradásának sűrű kártevésai között megdöbbentő az a pusztítás, ami a Ma'om utcában, a folyó partján épült zsinagógát érte. Mint már említettük, az áradás a templom közelében levő gátat is magával arakította és a víztömegnek hatalmas erővel szakítottak medret maguknak mindazon a pontokon, ahol a falsk és a beton ellentállás nem bizonyult elég szilárdnak.

Amikor a „Németek pallóját” az ár kiszakította helyéből és az évszázados emléket a hullámok magukkal sodorták, a dagadó ár léket hasított a Poale Cedek falain is. Jóllehet a falakat még 1908-ban betonozták, de amikor a templomát alakított épület mellé újabb épületrészeket emeltek, alaposan megvizsgálták az épületet az áradás esélye szempontjából is és akkor úgy találták, hogy az épület — ha csak egészen rendkívüli katasztrófa nem következik be — akkori megalapozottságával évszázadokig elbirja a parti talaj az épületet.

A rendkívüli katasztrófa azonban bekövetkezett. A Poale Cedek, amely rövid fennállása óta valóságos missziót teljesített a kolozsvári zsidóság társadalmi és hitéletében, az egyesület, amelynek kebeléből mindig egészséges emberbaráti mozgalmak csirái fejlődtek, ime bét harknász, templom gyülekezőhely nélkül áll. Négy négyzetméternyi felületen a faltól a padló a nagy terem egész hosszában beszakadt, lent pedig az azóta megapadt Szamosnak egy elszakadt ere folydogál a padló törmelékai között. A templom, amelynek belsejében Nachum Szokolow tartotta felejthetetlen beszédeit, egy *chorban* döbbenetes képét mutatja. Az új padok egymásra halmozva, a falak mellett gerendák és épületdeszkák, a frigszekrény oldalán Markovics, Efraim Barta és Eleázár Nasch mizrach-ülési fölött hatalmas falrepedés.

Ugyanígy pusztulást látunk a *pálsiban*, amelynek frigszekrényét azoaban meg lehetett menteni. Csodálatosképen az előcsarnokból nyíló és a Szamos felé fekvő kis tükári szoba padlójára nem szakadt be. Az udvarnak a folyó feléi részén szintén beszakadt a föld, a vaskerítés és alapja azonban

egyelőre szilárdan állanak. Egy szakemberekből álló társaság tegnap helyszíni szemlét tartott és hozzávetőleges megállapítás szerint a Poale Cedek temploma alapjának megszilárdítása, a templom újraváltoztatásának költségei egy negyedmillió lejnél jóval többé fognak kerülni.

Egyelőre az istentiszteletet az udvarban lakók szerény lakásain tartják meg. A tagok között pe-

Franciaország követe a frankhamisítás miatt szabadságáról váratlanul visszaérkezett Budapestre

Budapesten is találtak már két hamis ezerfrankost. Mészáros egyetemi tanártól kiderült, hogy hírhedt pénzhamisító és börtönviselt ember. Gömbös és Eckhardt tegnap Hollandiába akart utazni, de a bécsi követtség megtagadta az útutazási vizumot

(Budapest, december 31. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az itteni osztrák követség Gömbös Gyulától, Eckhardt Tibortól és dr. Ulain Ferenctől, az Ébredő Magyarok Egyesületének tagjaitól, akik osztrák vizumért jelentkeztek, megtagadta az Ausztriába való beutazást. Állítólag Bécsben keresztül Hollandiába akartak utazni, hogy a frankhamisítók letartóztatása ügyében informálódjanak.

(Bécs, december 31. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Magyar Távirati Iroda egymásután adja ki hivatalos és félhivatalos jelentéseit a frankhamisításról. A legtöbb jelentés természetesen cáfol, de a cáfolatok ellenére ma már mind világosabban bontakozik ki az összefüggés a frankhamisítók és az egyes felelős magyar államhivatalnokok között. Az egyik bécsi lap odáig megy, hogy egyenesen Rakovszky belügyminiszterrel és Gömbös Gyulával hozza szóba Jankovich Arisztidét és társait. Ez a lap hivatkozik ezzel kapcsolatban arra, hogy Mészáros Gyula egyetemi tanár, aki a kálissát öntötte, már régebben is hamisított pénzt, még pedig csehszlovák ötszázkoronásokat, ami miatt annakidején az egyik bécsi börtönben vizsgálati fogságban ült. A prágai kormány akkor — tekinthet arra, hogy a hamisítványok az összekeverésig hasonlítottak az eredeti bankjegyekhez — kénytelen volt az ötszázkoronásokat teljesen kivonni a forgalomból.

A frankhamisítás vezérkara

A Magyar Távirati Iroda tegnap is két jelentést adott ki, amelyek egymással éles ellentétben állnak. Az egyik szerint Paczurik évek óta Angorában él, a másik jelentésben viszont a belügyminiszteri osztálytanácsos Budapestről is a legerélyesebben tiltakozik az ellen, hogy a Hágában letartóztatott Jankovicsékkal bármilyen összeköttetés volna. A „Der Tag” című bécsi lap kinyomozta, hogy Paczurik számtalanszor utazott a magyar fővárosból Bécsbe és mindannyiszor a hamis pénzek elhelyezése ügyében. A frankhamisítás mögött egy öt tagból álló társaság áll: Gömbös, Rakovszki, Jankovics, Mészáros és Paczurik. Ez a kvintett volna a magyar irredenta vezérkara. Jankovicsról mindenki tudja, hogy Gömbös szárnysegéde, Rakovszki a legjobb barátja Gömbösnek, akinek viszont Paczurik a bizalmasa. Mészáros Gyula, a Nemzeti Múzeum vezetője, állítólag egy világszerte ismert pénzhamisító, aki az elmúlt években több ízben ült emiatt fogságban.

„Nincs rizikó”

Megállapítást nyert, hogy Paczurik miniszteri tanácsos a legszemérméletlenebbül keresett megfelelő embereket a hamis pénzek forgalombahozatalára. A legtöbbjüket azzal nyerte meg az ügynek, hogy ninosen semmi kockázat és hogy a magyar kormány hallgatóságosan egyetért a dolgozókkal. Azok, akik a pénzeket forgalomba hozták, diplomáciai utlevéllel utaztak. A bankjegyeket követéségi kurírok vitték utánuk lepecsételt borítékokban. A társaság budapesti tagjai a jelek szerint tudták, hogy Jankovicsokat veszély fenyegeti. Erre mutat az a távirat, amelyet Paczurik Jankovics után küldött, de amelyet a hágai rendőrség elfogott. A távirat szövege így hangzik: „Üzletet abbahagyni, utazz el azonnal”.

dig — mint azt már tegnapi lapunkban jeleztük — erőteljes akció indult meg a restauráció mielőbb való megejtése céljából. Az akcióba bevonják természetesen nemcsak Kolozsvár zsidó iparosát, hanem mindazokat a jómódu rétegeket, akik rokonérzettel viseltetnek az iparosgyesület céljai iránt. Az agglomeráció egyelőre az árvíz rombolásai miatt halszájást szenved.

Franciák irányítják a nyomozást

A frankhamisítás miatt a budapesti francia követ, aki karácsonyi szabadságát Párisban töltötte, váratlanul visszaérkezett a magyar fővárosba. Vele együtt több titkos francia detektív, valamint a Banque de France néhány szakértője érkezett. A francia követ a legenergiusabban jár el az ügyben és szemmel tartja a magyar rendőrség munkáját. Jellemző beavatkozásának hatására, hogy míg a Béla-utcai főkapitányság eddig alig adott ki jelentést a büntügyben, vagy ha ki is adott, mindent tagadott, ma már, miután a francia detektívek beleszóltak a játékba, a következő kommissziót hozta nyilvánosságra:

„A budapesti rendőrséget a hamis bankjegyek nyomozásában a Banque de France egyik szakértője és két francia titkos detektív támogatja. A rendőrségnek az a véleménye, hogy a hamisítás központja Budapestben van. Ugyancsak a francia követ beavatkozásának kell tulajdonítani azt, hogy míg a magyar detektívek eddig sehol nem találtak hamis bankjegyet, a délelőtti folyamán az egyik budapesti bankban már előkerült az első hamis ezerfrankos”.

Ma jelentkezett a rendőrségen Kádár detektív, aki elmondta, hogy Paczurik miniszteri tanácsos neki is ajánlatot tett a hamis bankjegyek forgalombahozatalára. Kádár az ajánlatot visszautasította.

Roménoknak adták ki magukat a hamisítók

Amszterdam, december 31. Az itteni rendőrség megállapította, hogy Jankovics György Metz György néven, mint huszonegyéves föld-birtokos, román állampolgár volt bejelentve, születési helyének Ermhályfalvár, lakóhelyének Maramarosszigetet jelölte meg. Marsovszki György álnéve Meilus György volt, gyáros, született Maramarosszigeten, lakik Brassóban, harminckétéves, román állampolgár. Mindketten román utlevéllel utaztak.

(Budapest, december 31. Lapzártakor érkezett.) A rendőrség a késő délutáni órákban előállított egy középkorú férfit, aki az Arvai-cégnél ruhaneműt vásárolt és hamis ezerfrankossal fizetett. A rendőrség a letartóztatott férfi nevét elhallgatja.

Amszterdam, december 31. Jankovicsék kihallgatása december 15-től 21-ig tartott. Jankovics azt vallotta, hogy a bankjegyeket lezárt borítékokban adták át nekik a kurírok, de hogy kik voltak azoknak a megbízói, azt nem tudja. Jankovics iratai között egy tervet találunk, amelyben fel voltak tüntetve mindazok a városok, amelyekre a hamis frankjegyekkel el akartak árasztani. A városok között szerepelnek az európai összes fővárosai központok.

GÁRDI IMRE fényképészeti műtermében
előre bejelentett felvételek késő esti órában is eszközlőtetnek. **Női portréit**, gyermekfelvételek és
nagyítások speciálisan szép kivitelben
CLUJ, STR. SAGUNA 20.

Az Uj Kelet
ság
Szerkesztők
Felelős szerkesztő
Közlöny
240 l.
Az Uj Kelet
megj.

Heidelberg
elnyűtt p
együtt ha

Pente
5686. Tév
1926. Janu
Szom
5686. Tév
Szidra: V
1926. Janu

milyen jó,
Geiger, élés
tudományos
általános fel
zárkózott, cs
két ellentét
kiegészítését
erővel forrt
hogy ennek
lett az, hogy
lőtték életét

Az kori
az 1930 as
ték be a
németország
A polgári e
lemben, a
mivoltának
idők ideológ
csak egy re
képzelné. A
sine qua no
ez esetben
jes földadá
ségbe, — e
nem ösmer
egymást ne
dóság minde
akadály a

Hiába v
szellemi ve
külön népag
litásban ne
olvadt a né
tott és bizo
élő és örök
zsidóságát e
letagadhat
hirdetők el
radii önmag
datos hazug
tani az utb
éreztek, hog
jes. A polg
irtani az ós
mat, el kel
templomban
diciókat és
lelő zsidó v

Ez volt
amelynek v
tisztelőtebb
a bérmláso
burjánzott
ilyen messz
készítették
liturgiát ve
tisztelőtrem
kozásra vál
bomlásának
akad foltar
mert akkor
lemi hegemo
sága. Ez a
Samson Ra
és kebelbar
talításban,
ségeen elle

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánáti zsidóság napilapja
 Szerkesztők: Glazkay János és dr. Marton Ernő
 Felelős szerkesztő Dr. Marton Ernő
 Hírfizetési árak: Egy hónapra 25 lei, negyedévesre 240 lei, félévre 460 lei, egész évre 850 lei
 Az Uj Kelet cikkének utánneműzését csak a leírás megjelölésével engedjük meg.

A mai naptár Samson Rafaél Hirsch

Heidelbergben, az Alma Mater ősi falai között, elnyílt padozon szorosan egymás mellett ültek és együtt hallgatták a német professzorok, keleti nyelvészek és filozófusok előadásait. Az egyik — Abraham Geiger — régi német rabbi-familiának sarjadéka, a másik — Samson Rafaél Hirsch — kereskedőszülők gyermeke és mind a kettőben valami öntudatlan felvillanása a zsenialitásnak. A végzet azt akarta, hogy elkeseredett ellenfelekké váljanak a zsidóság szeretetében. Pedig milyen jó, példás barátok voltak diákéveikben. Geiger, élénk gondolkodású, életvidám diák, akinek tudományos értekezései már tizenhétéves korában általános feltűnést keltettek. — Hirsch, magabizárkzott, csöndesen szemlélődő, kemény jellem: a két ellentétes mentalitás egymásra talált, a maguk kiegészítését érezték a másikban, szinte öntudatlan erővel forrtak egybe és nagyon könnyen lehetséges, hogy ennek a szoros barátságának következménye lett az, hogy mind a ketten a rabbi-pályát választották életművészetüknek.

Az idők, a napoleoni korszak után az 1930-as években, a németországi zsidók töltötték be a világ zsidóságában a vezető szerepet. A németországi zsidóság ügye pedig nagyon zilált volt. A polgári egyenjogúságot folytatott zsidó küzdelemben, a zsidóság lépésről lépésre adta fel népi mivoltának évezredes attribútumait, mert az akkori idők ideológiája szerint a polgári egyenjogúsítást csak egy rekompenzációs üzlet népművészetében tudták elképzelni. A polgári jogok elnyerésének conditio sine qua nonja az volt, hogy az állampolgárok — és ez esetben a zsidók, — nemzeti különállásuk teljes feldásával, olvadjanak be az államalkotó többségbe, — ez esetben a német népbe. Akkor még nem ösmerték a polgárjogok és nemzeti jogok egymást nem érintő párhuzamát. De a zsidóság mindenkor beolvadásának egy áttörhetetlen akadályja van.

Hiába hangoztatták a németországi zsidóság szellemi vezérei, hogy a zsidóság nem érzi magát külön népgyednek, hogy nemzeti érzésben, mentalitásban nemcsak be akar olvadni, de már be is olvadt a német népbe: ezeknek a szót hangoztató és bizonykodásokkal erősített kijelentéseknek élő és örök cáfolataképpen ott állott, a világ egész zsidóságát egyetlen egységbe kötő zsidó vallás, mint letagadhatatlan nemzeti intézmény. Ez a beolvadást hirdető előtt, — ha következtetések akartak maradni önmagukhoz, ha elakarták kerülni, hogy tudatos hazugságon érvék őket, — el kellett hártani az utóból azt az utolsó nagy akadályt is. Úgy érezték, hogy a rekompenzációs üzlet még nem teljes. A polgári jogok biztosítása érdekében ki kell irtani az ősi zsidó vallásból minden nemzeti tartalmat, el kell törölni a héber nyelv használatát a templomban, meg kell változtatni az évezredes tradíciókat és egy új, a német mentalitásnak megfelelő zsidó vallást kell konstruálni.

Ez volt a hírhedt német-zsidó reform-mozgalom, amelynek végső fattyubajtása, a vasárnapi istentiszteletekben, a födettlen fővel való imádkozásban, a bérnálásokban, a zsidó klérus megteremtésében burjánzott ki. Abraham Geiger maga, nem ment ilyen messzire. De az utat ő és a hozzá hasonlóak készítették elő. Ő volt az első, aki németnyelvű liturgiát vezetett be a zsidó templomokba és az ősi, tiszteletreméltó rabbi-hivatást papi, lelkesítő foglalkozásra változtatta. A németországi zsidóság teljes bomlásának kezdő processzusa volt ez és ha nem akad föltartóztató erő, végzetes hatása lett volna, mert akkori időben a németországi zsidóság szellemi hegemóniája alatt állott az egész világ zsidósága. Ez a föltartóztató, bomlást akadályozó erő, Samson Rafaél Hirsch volt, Geiger régi iskolatársa és kebelbarátja. Ugy amint diákkoruk idején mentalitásban, úgy most, az élet mesgyéin is, a szélső mértéken ellentétes polust képviselte. Hirsch maga is

korának gyermeke volt és elméltileg tagadta a zsidóságnak külön népi, nemzeti mivoltát. De lelke visszariadt ettől a nagy nemzeti pusztítástól, amelyet a reformerek, a zsidó vallás reformálásával a zsidóságban véghezvittek és nagy felkészültségével teljes erőből szegyezte magát az áradat ellenébe.

Ő maga nem is tudta, vagy nem akarta tudni, hogy a tradicionális zsidó vallás védelmével, a zsidóságnak egyetlen és legnagyobb nemzeti intézményét menti meg arra az időre, amikor a zsidóság nemzeti életfunkciói, minden más téren is megnyitkozhatnak majd. Így lett Samson Rafaél Hirsch az u. n. neortodoxia, a felvilágosodott, nacionalis zsidó konzervatívizmus megalapítója és egyúttal a németországi zsidóság nemzeti erejének konzerválója a bomlás legveszélyesebb idején. A mai német zsidó ortodoxia Samson Rafaél Hirsch életműve és a „Neunzehn Briefe über das Judentum“ még ma napra is hitvallása ennek az ortodoxiának. De Samson Rafaél Hirsch sem volt végül, hanem csak eszköz és ut a történelem céljai számára, az ő tana is megdőlték már, de akkor ilyen tanokra volt szükség, hogy a fejlődésnek mai állapotát elérhesse. A mai idők küzdője idegenül bár, de tiszteltet hajtja meg zászlóját a régi idők zsidó haragjának emléke előtt. Samson Rafaél Hirsch, a zsidóságot buzgólkodó 1888. január 31-én távozott az élők sorából. g. j.

— Az Uj Kelet hetilapját a közbeeső ünnep miatt vasárnap reggeli számunkhoz fogjuk mellékelni.

— **Henry Morgenthau Jeruzsálemben.** Jeruzsálemből jelentik: Henry Morgenthau, aki régebben az Egyesült Államok konstantinápolyi nagykövete volt, a napokban ideérkezett. Morgenthau kijelentette az újságíróknak, hogy látogatása tisztán magánjellegű. Ezzel szemben sokan azt kombinálják, hogy Morgenthau a washingtoni kormány megbízásából tartózkodik Palesztinában.

— **Az egyetemek rektorainak és dékánjainak közös értekezlete Bukarestben az egyetemek rendjének biztosítására.** Bukarestből jelentik: Január 18-án az ország összes egyetemének rektorai és dékánjai Bukarestben konferenciát tartanak, hogy az egyetemek rendjét biztosító intézkedéseket megbeszéljék. Ezt megelőzőleg az összes egyetemek tanácsai értekezletet tartanak ezzel kapcsolatban.

— **Steiger diák elmenekült Lemberg-ből.** Lemberg-ből jelentik: A lengyel köztársasági elnök ellen elkövetett merénylettel vádolt és a bíróság által felmentett Steiger diák a börtönből való kiszabadulása óta számtalan fenyegető levelet kapott a lengbergi antiszemita érzelmű lakosságtól. Ennek következtében Steiger és annak védője, L. Landau, Varsóba menekültek. A védő előterjesztéssel fordult a belügyminiszterhez védelem életbiztonságának biztosítása érdekében.

— **Az aradi Aviva és Barisszia kultur-estélye.** Fejvesen sikerült chanukka kultúrestélyt rendeztek az aradi Aviva és Barisszia egyesületek a Kulturpalota dísztermében. A kultúrestély első számát az „Elo menorah“-t, a nyolcágú zsidó gyertyatartó ősi szimbólumát nyolc fiatal leánya elevenítette meg: Kele Mariska, Menczer Jutka, Neuberger Böske, Reich Lenke, Schwartz Magda, Roth Ibi, Kohn Vera és Scharfstein Ella. Hönig Hugó a többesrész zsidó melódia éneklése közben gyújtotta meg — az eleven gyertyákat. Pethő Tibor „Lángok ünnepére“ című versét Chilveritz Rózi mély átérzéssel szavalta el. Szenes Márta, Meadelesohn Rondo capricciosóját játszotta sok szépséggel, Schillinger Rezső pedig Chermichofsky „Chanuka-éj“ című költeményét szavalta nagy tetszés mellett. Roth Gabi és Roth Klára hegedű, illetve zongorajátéka következett ezután. Szép sikert arattak. Roth Ibi V. Militaru versét szavalta sok lendülettel. Az ünnepi beszédet Pless László mondotta, sok agtációssal, érdekes okfejtéssel. Schwartzberger Lili Rubinstein és Chopin melódiáit nagy élvezettel hallgatta a közönség. Weiss Correlia művészi értékű énektudással interpretálta a legszebb jiddis dalokat. Roth Klári Morris Rosenfeld egyik legszebb versét szavalta igen megkapóan. Az estély művészi rendezését dr. Kele Gyuláné urnő, technikai rendezését pedig Herz Mari-ka ros-haaviva végezték. A rendezés technikai részében a sómér csapatok is derekasan kivették részüket.

— **Holnap, szombaton este lesz a „City“ kávéház nevét a járók között kisorsolva és a szerencsés nyertes részére szervizozva a pályadíjul ki-tűzött 6 üveg Andróvui pezsgő Breiner H. József-pazar berendezést, teljesen új „City“ kávéházata.**

— **Zsidó kultúrestélyek.** A hátszegi Barisszia nagysikerű chanukka - estélyt rendezett. A gyertyagyújtást Berger Izidor cair végezte. Az ünnep jelentőségét Markovits ros-rison szép beszédben méltatta. Csernichovszky „Chanukkaest“-jét Rosenzweig Béla szavalta tetezés mellett. Ezután Rottmann Akiba szép propaganda-beszéde következett, melyet a közönség nagy tapsal fogadott. A közönség az ünnepséget a Hatikva éneklésével zárta be. Az estély nagysikerű megrendezése Müller Lajos, Weiss Ernő és a női egy-let tagjainak érdeme. — A ditrói Aviva e hó 19-én nagysikerű chanukka-ünnepélyt rendezett. Hirsch Simon „Chanukka-est“ című prologját Hirsch Rózi interpretálta nagy sikerrel. Szucher Ida lelkes beszédben ismertette a közönséggel az Aviva szervezetét és hivatását. Nagy tetszéssel fogadta a közönség Aron Leontin „Chanukkal fantázia“ című szavallatát. Az ünnepséget Katz Helén szép Herzl-émlékbeszéde zárta be. Az ünnepély után reggelig tartó tánc következett.

— **Elfogták Görögország legismertebb kommunista agitátorát.** Athénből jelentik: A reádóréeg nagyszabású kommunista akciót leplezett le a pyrési tengerészek között, akik a macedon szeparatistákkal együtt puccsot akartak végrehajtani a kormány ellen. A nyomozás során letartóztatták Müller Ozkárt, Görögország legnagyobb kommunista agitátorát.

— **Szülői értekezlet.** A Tarbut iskolákba járó tanulók szülei 1926 január 2-án (szombaton) délután 3 órakor a neológ iskolában (Cal. Reg. Ferdinand 52) értekezletet tartanak. Ez uton is felkérjük az igen tisztelt szülőket, hogy ezen a megbeszélésen okvetlenül megjelenni sziveskedjenek. A Tarbut Iskolák Vezetősége.

* **Dr. Czartoryczki világhírű kozmetikus főlerakatot létesített Kolozsvárt.** A kozmetikai cikkeket vásárló közönség öröme dr. Czartoryczki, ma már világszerte közzismert budapesti elsőrendű kozmetikus, lehetővé tette saját gyártmánycikkeinek Erdélyben való árusítását. A kiváló kozmetikus főleg régi pacienseinek megismétlő óhaját teljesítette azzal, hogy kizárólagos gyártmányai részére főlerakatot létesített Kolozsvárt. Így tehát közvetlen vásárlással szerzhető be az 1. 2. és 3. számú utánozhatatlan „Dorce“ krém és toalettpuder négyféle színben. Ugyancsak az itteni főlerakathoz kapható a fehérrózsás és naturált krém, a folyékony hajmosó sampon, a mandula-korpa mosdópor és a világszerte elismert soványító tea. A Czartoryczki-féle kozmetikai cikkeket romániai terjesztésével a Rózsa Royal-drogeria kolozsvári (Főtér) főlerakat van megbízva, mely készséggel teljesít postai megbízásokat és küld árajánlatot az érdeklődőknek. A fenti cikkeket Kolozsvárt D'Or (Főtér) és a Dianna (Posta mellett) illatszertárakban kaphatók.

— **Chalucjelöitek jelentkezése.** A Központi Palesztinabizottság felhívja azon zsidó leányokat és ifjakat, kiknek eldökölt, komoly szándékuk, hogy az erdélyi chalucszervezetbe belépjenek és itt 1—2 évi nehéz előkészítő munka és nevelés után, mint uttörő munkások Erec Jiszraélbe ki-menjenek, hogy reisztrálás végett jelentkezzenek az Erdélyi Palesztinabivatalnál (Str. Baron L. Pop 10.) délután 4 és 6 óra között. Jelentkezhetnek egyrészt szakmunkások (asztalos, ács, kőműves, kőfaragó lakatos géplakatos), kik szakmájukat eddigi munkahelyükön (vidékiek cluji mthelyeken) tovább folytatnák és egy közös chalucotthonban nyernének nevelést és szellemi kiképzést. Nem szakmunkások kellő testi alkalmasság mellett mezőgazdasági nagyipari (épitő) chalucotthonban kaphatnak korlátolt számban munkát. A munka e telepeken február elején kezdődik. A jelentkezés lehetőleg személyesen történjék. Akik ebben gátolva vannak, küldjék be írásban jelentkezési lapjukat.

— **Hakkinór próba.** A Hakkinór vezetősége értesíti tagjait, hogy szombaton, január hó 2-án, este félkilenc órakor a Tarbut tanári tlestermében zenekari össpróbát tart. A Hakkinór közlebről hangverseny keretében fog bemutatkozni Cluj közönségének, felkérünk tehát minden tagot, hogy a zenekari próbákön pontosan jelenjenek meg. Beiratkozni ugyanott és ugyanakkor lehet.

* **Orvosok székrekedésnél Purgot rendelnek. 1**

Valódi persa-szőnyegek
 Alkalmi vétel, olcsó árak. **Sternberg,** Oradea-Mare, Bul. Reg. Ferd.

tek, 1926 január 1
 pi lapunkban jeleztük meg a restauráció mi-lyéből. Az akcióba be- Kolozsvár zsidó ipa- at a jómódu rétegeket, az iparosegyesület cél- tó egyelőre az árviz- zenzend.
 ás miatt
 Budapestre
 város egyetemi
 ember. Gömbös
 cíj követség
 követség Gömbös
 Egyesületének tag-
 bevezését. Allitólág
 ródítása ügyében
 nyílik a nyomozási
 a budapesti francia
 adomány. Parisban töl-
 se a magyar fő-
 tükés francia detek-
 d. Erre néhány
 is kére a legener-
 a nemel tartja
 sáj. Jelenlő be-
 gy a Béli-utcsi
 tükés detektívek
 a kommini-
 a hárs bank-
 de France
 zkos detek-
 az a véle-
 a Bud-
 a köve be-
 azt, hogy
 ahol nem
 folya-
 már elő-
 Ksdár de-
 P. arrik miniszteri
 a hamis bank-
 a. Kádár az ajánla-
 ak adtak ki magukat
 21. Az ünnepi rend-
 gy Jankovics György
 huzonggyéves föld-
 ger volt bejelentve,
 yfőnök helyének
 g. Marsovszki
 györgy volt, gyáros,
 a, lakik Brassóban,
 llampolár. Mindket-
 k.
 1. pátikor érke-
 délutáni órákban elő-
 t. aki az Árvi-
 és hamis ezerfran-
 ság a tartóztatott
 31. Jankovicsék ki-
 21-ig tartott. Jan-
 bankjegyeket lezárt
 nekik a kurírok, de
 megbízói, azt nem
 zott egy tervet ta-
 tetteve mindazok
 mis frankjegyekkel
 osok között szere-
 zedei központok.
 ó b o n
 itelben

KÖZGAZDASÁG

A romániai malomipar haldoklása

Irta Hoffmann Ödön.

a Kis- és Középmalmosok Szindikátusának főtítkára

— Első közlemény —

Több cikkemben és előadásomban mutattam már arra rá, hogy malomiparunk a változott viszonyok mellett életképtelen és elérkeztünk ahhoz a ponthoz, hogy önmagunk előtt bevallhassuk, hogy ha malomiparunk további egzisztenciáját biztosítani akarjuk, hozzá kell fogni a leépítéshez.

A malomipar életképességét csak úgy nyerveheti vissza és csak úgy lehet a külfölddel szemben versenyképes, ha elhullván a fölösleges, csupán annyi marad meg, amennyi munkát számára a belföldi szükséglet és a mind székebb körre korlátozódó export ad.

Sorakoztassuk fel azonban többféle nézőpontból megfelelő adatokat:

Hivatalos kimutatás szerint a folyó év első kilenc hónapjában kerekén 14.783 tonna lisztet exportáltunk. Ezenyésző semmiség ez, ha meggondoljuk, hogy a késői beérés, valamint az ismeretes exporttilalmi rendeletek miatt a szemes gabonaelexport stagnál és megindulására reményünk sincs, tehát augusztusban az importállamoknak tőlünk lisztet kellett volna vásárolni. Hogy ez ilyen gyenge eredménnyel történt, annak oka a magas kiviteli vám. Ha még egész éven át a feati tempóban exportálnánk, maximálisan 20 000 tonnát tennék ki az évi kivitel, ami 73-75 százalékos kiörlési arány mellett kerekén hárommillió métermáza kenyérmagnak felel meg.

Ez volna a jobbik eset. Aki azonban figyelemmel kíséri, láthatja, hogy a malmok nem vásárolnak, mert az export teljesen szünetel, vagyis a román malmok munkája szempontjából ez idő szerint csak a belföldi fogyasztás jöhet számításba.

Románia 17 és félmillió lakosa számára (átlagban évi 150 kg. kenyérmagfogyasztással) 26 millió 250 ezer métermáza búza, rozsot és tengerit kell együttesen felörlőniök a malmoknak. Ez 260 ezer vagon, illetve 300 munkanapot számítva egy évre, megfelel napi 860 vagonnak.

Miután bennünket az erdélyi és bánáti viszonylatok érdekelnek, országgrészünk 3 millió 700.000 lakosa részére a fenti számítás szerint napi 180 vagon szükséges.

Románia többi országgrészeinek szükséglete tehát 680 vagon lenne.

Erdély és Bánát teljes fogyasztási szükségletét a következő nagymalmok tudnák fedezni:

Napi örlőképesség	vagon
Neumann Testvérek Rt. Arad	36
Műmalom Rt. Temesvár	32
Bégmalom Rt.	12
Bánáti Gőzmalom Rt. Garabos	6
Prochaska Ede és Fiai Nagyszentmiklós	10
Sertészhalda és Malomipar Részvénytársaság Arad	7
Gizella-malom Pécska	8
Reiter József (Chetfel, Lovrin és Becskerek)	10
Pannonia Gőzmalom, Zsombolya	10
Reform Gőzmalom,	4
Bánási Malomipar Részvénytársaság, Oravicabánya	6
Oravicai Gőzmalom Részvénytársaság, (S.ég) Oravica	5
László és Hunyadi, Nagyvárad	10
Léderer és Kálmán,	4
Gőzmalom Társulat, Szatmár	10
Műgőzmalom Rt., Nagykároly	10
Kereskedelmi Gőzmalom Részvénytársaság, Lugos	5
Seewaldt Alfred, Brassó	4
Molnár és Pintér, Kolozsvár	4
	198 vagon

Tehát 19 erdélyi és bánáti nagymalom (4 vagonon felüli örlőképesség) kapacitásának teljes kihasználása mellett az erdélyi és bánáti

teljes lisztükségletet képes volna kielégíteni és még napi 13 vagon fölösleg mutatkozna.

A többi országgrészen:

27 beszarabiai, ókirályságbeli és bukovinai nagymalom (4 vagonon felül) örlőképessége naponta	360 vagon
119 napi 3 és 2 vagonos örlőképességű malom	320 "
	680 vagon

Ezek szerint a közlemezésben semmi fenakadás nem történne, ha 2000 erdélyi és bánáti és a többi országgrészből 3000, összesen 5000 közép- és kismalom máról-holnapra beszüntetné az üzemét.

Másik szempont:

Ha feltételezzük, hogy az erdélyi és bánáti 2000 közép- és kismalomból csak 100 malom végez kereskedelmi örlést (már pedig ennél jó-

Január 5-ig este tíz óráig nyitva tarthatnak az üzletek. Az üzletek esti zárójával kapcsolatosan az utóbbi napok folyamán különböző ellentétes hírek kerültek forgalomba. A munkaügyi miniszter ugyanis megengedte az üzleteknek, hogy újévi leltáraik elvégzésére január 5-ig este 10 óráig tarthassanak nyitva. Miután az erre vonatkozó rendelet nem intézkedik világosan, a hatóságok egyrésze úgy magyarázta, miután a záróameghosszabbítás a leltári munkák elvégzésére adatott meg, a kereskedők a rendes zárórán túl nem árusíthatnak, hanem csak leluozott redők mellett dolgozhatnak este tíz óráig. Ebben a kérdésben ma felvilágosításért fordultunk Chirila munkaügyi inspektorhoz, aki az alábbiakat mondotta: Az esti záróameghosszabbításról szóló miniszteri rendelet homályos és azért eleinte kétségek merültek fel aziránt, vajjon a rendes zárórán túl árusíthatnak-e az üzletek. Végül is rendeletet adtunk ki és erről értesítettük a rendőrprefekturát is, hogy január 5-ig az üzletek este 10 óráig nyitva tarthatnak és árusíthatnak. A rendelet nem vonatkozik olyan helységekre, amelyeknek nincsen áruaktárak, tehát bankokra, ügynökségekre, borbélyokra, stb.

Gazdag szénleletek Jugoszláviában. Belgrádi jelentés szerint Caribrod közelében gazdag szénleletekre bukkantak. Miután Jugoszlávia jelentős szénimportra szorul, az új bányáknak komoly jelentőséget tulajdonítanak.

val több kereskedelmi és vegyestípusu malom van az országgrészen) és ezek kapacitását óvatosságból csak 1 vagonjával általányozzuk, akkor a napi teljesítőképesség 100 vagon, a nagymalmokéval együtt 293 vagon. Egy évben ez 88 ezer vagon (300 munkanap mellett), az annyi, mint nyolcmillió nyolcszáz ezer Mm.

Amint előbb láttuk, Erdély és Bánát szükséglete napi 180 vagon, mit csinálunk tehát evvel a napi 100 vagon felesleggel? (A többi 1900 malomról azonnal beszélni fogunk.)

Magánbecslésünk szerint termett az idén circa 32 millió Mm buza és rozs. Az ország belső ellátására szükséges 17 millió Mm. (A fentebbi statisztikába mi a tengerit is bekalukáltuk, mert az ország lakosságának igen tekintélyes része tengerilisztet használ, azonban a nagymalmok tudvalevőleg tengeriliszt örlésével nem foglalkoznak, így a továbbiakban csak buza- és rozstermést vesszük alapul.) A teljes buza- és rozstermést (320 ezer vagon) fel tudnák dolgozni a romániai nagymalmok és a régi királyságból a feltüntetett 119, Erdélyből 100 közép- és kismalom és 1900 vámmalom Erdélyben és 2900 vámmalom a többi országgrészen becsukhatna.

Ha pedig az exportra mit sem számítunk, csak vetőmagra 6 millió Mm-t, akkor a 26 millió Mm kenyérmag felörlésére elég volna a fent felsorolt malmok üzeme. Ebben az esetben sincs tehát munkája a 9 millió Mm tengeri szükséglet felörlésén kívül 4800 közép- és kis vámmalomnak.

Értekezlet az új petróleumrendszer megállapítására. Bukarestből jelentik: A pénzügyminisztériumban ma értekezletre hívták össze a petróleumtermelőket az új petróleum-rezsim megbeszélésére.

Nagy munkanélküliség Lengyelországban. Varsóból jelentik: A lengyel gazdasági krízis mindinkább kiélesedik és Lengyelország szomorú rekordot ért el, amennyiben a munkanélküliség aránylag ebben az országban a legnagyobb. A hivatalos statisztika most megerősítette azon magánstatisztikák adatait, amelyek szerint Lengyelországban félmillió a munkanélküliek száma. Meg kell jegyezni, hogy ezen magánstatisztikák nem tökéletesek. A parlamentben, valamint az egyes bizottságokban és klubokban hangsúlyozzák, hogy a tisztviselők további elbocsátása és az ipari üzemek redukciója nagyon veszélyes. A munkanélküliek helyzete folyton rosszabbodik és most már az állampénztár is nagyon szigoruan kezeli majd a munkanélküli segélyek kiutalását.

Amerika hatalmas gazdasági fellendülése. Newyorkból jelentik: Az Egyesült Államok központi statisztikai hivatala közzétette legújabb jelentését, amely többek között a következőket tartalmazza: az általános üzletirányzat a legkielégítőbb. Nincsen egyetlen iparág sem, ahol visszafejlődés következne volna be, ellenkezőleg mindenütt inkább tt rendelések szaporodásáról lehet szó. Bár a

BROADCASTING

RADIO-KÉSZÜLEKEKEN

HALLGAT AZ EGÉSZ VILÁG!

Romániában is az első helyen vezet

CLUJ: STR. N. JORGA 3 SZ.
BUCUREȘTI: RADIONEL BLD. BRATIANU 26 • CERNAUTI: ACRECO STR. MICKIEWICZ 2

6 január 1

tipusu malom pacitását óva-nyozzuk, ak-vagon, a nagy-Egy évben ez mellett, az ezer Mm. s Binát szük-nálnunk tehát gel? (A többi fogunk.) nett az idén ozs. Az ország millió Mm. (A rit is bekalku-lak igen tekin-nál, azonban a iliszt örlésével bbiakban csak apul.) A teljes r vagon) fel yalmok és a 119, Erdélyből 00 vámmalom többi ország-

em számítunk, t, akkor a 26 e elég volna a bben az eset-llió Mm ten-4800 közép- és

leumrendszer entik: A pénz-zeletre hivatá-uj petróleum-

g Lengyelor-lengyel gazda-lik és Lengyel-amennyiben a n az országban atisztika most ztikák adatait, ban félmillió a jegyezni, hogy letések. A par-bizottságokban gy a tisztvisé-ari üzemek re-munkanélküliek és most már az an kezeli majd ását.

dasági ellen-Az Egyesült hivatala közlé-ny többek között általános üzlet-nosen egyetle és következő ütt inkább tt et szó. Bár a

EWICZ 2

MEGNVILT

BREINER H. JÓZSEF - teljesen új
"CITY" kávéháza
Strada Memorandului (Unió-utca.)

Fényes berendezés. Comfort Elegancia.

Tözsde november havában több jelentős értékpapir erősen visszaesett, amelynek az oka a futások túlhatása volt, mégis meg lehet állapítani, hogy jelentős cégek nem jutottak zavarba, úgy, hogy az értékpapírok visszaesése nem is demoralizálta a pénzpiacot. Az üzleti jelentések mindentől a legjobb eredményekről számoltak be. Az automobil iparág, amelyről nagy visszaesésre számítottak, ezévi termelésében jóval felül fogja múlni az 1923. évi eredményeket. A vas- és acélparban annyi a remény, hogy az összes számbajövő gyárak már az 1926. évre el vannak látva munkával, de kiegészítő eredményekről adnak jelentést a többi iparágakban is. A vasut és a hajóforgalom november hónapban igen jelentős fellendülést mutat. A munkanélküliség megszűnt és a kereskedésben is a tavalyi jóval felülmúló forgalom tapasztalható az Egyesült Államok minden kerületében.

Uj román pénzügyi Aradon. A napokban tartotta meg alskáló közgyűlést a Banca Industriailor si Comerciantilor Roman Ar d si Judetul (Román iparosok és kereskedők aradi és megyei takarékpénztár szövetsége). Az új pénzügyi elnökgazgatója Adam György, a Victoria takarékpénztár igazgatója.

Árfolyamok a budapesti értéktözsde. Az irányzat a múlt hét folyamán is lanyha volt a budapesti értéktözsde. A tegnapi zárlati árfolyamok ezekben: Magyar hitel 300, Osztrák hitel 106 5, Salgó 396, Rima 98 5, Déli vasut 57, Államvasut 320, Kohó 220, Atlantika 11 5, Gazd Danubius 2020, Köszén 2690, Papiripar 22, Násói 1335, Szlavónia 53, Földhitelbank 202, Viktoria malom 404, Kereskedelmi hitelbank 12 5, Pesti Magy. Ker. 863, Beocsini 1005, Láng 82, Lipák 23, Schlick 50, Brassói 368, Zabolai 15, Cukoripar 1430, Klotild 9, Temesi szesz 300, Hungária mütr. 15, Olaszbank 33 5, Angol Magyar 60 17, Leszámitoló 4, Magyar Cseh 248, Nova 3, Kronberger 4, Csáky 6 5, Izzó 76 5, Magnezit 1010, Viktoria butor 1, Ofa 465, Pesti Hazai 1800 ezer korona.

TÖZSDE

December 31-én

A lej: Zürichben 237 50, Párisban 12 40, Budapestben —, Bécsben —

Kolozsvár. A piacon a ma délelőtti keres forgalom, delutánra egészen ellanyhult. Az árak nagyjában a tegnapiak maradtak. Az árfolyamok a következők:

Bécs 30 70 — 30 90, Prága 6 46 — 6 50, Budapest 323 — 326, Páris 8 00 — 8 10 Zürich 42 20 — 42 30, Newyork 216 50 — 217 00, London 1058 1060, Milánó 8 80 — 8 90.

Zürich. Zárlat: Berlin 123 20, Amsterdam 208 10, Newyork 517 50, London 2510 00, Páris 1920 00, Milánó 2082, Prága 1532 50, Budapest 72 55, Belgrád 917 50, Bukarest 237 50, Varsó 59 50, Bécs 63 05.

Bukarestben teljesen szünetelt a forgalom.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

MAGYAR SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleményeivel

Pompadour — Pintér Bóskével. Vasárnap este hosszas pihentetés után ismét műsorába vette a színház Fall gyógyörü muzsikájú és vidám tárgyú operettjét, a Pompadourt. Pompadour címszerepét ez alkalommal Pintér Bóska játssza, akinek a tavalyi szezonban ebben a szerepében volt a legnagyobb sikere. legd

Uriemberek. Garlewothy világ híressé vált színésze a Loylies, melynek magyar fordítása ké-

pen Uriemberek címet adott a fordító — lesz a legújabb drámai újdonság. A színdarab három felvonásból áll, azonban gyors változással mintegy tíz képben pergeti le előtűnk az író azokat az izgalmas eseményeket, melyek a legutolsóbb de-ktivdrámák ígalmaival is fölértnek. Amellett az Uriemberek mélytársadalmi problémát tár fel, mely az egész világ érdeklődését felkeltette. A próbát az igazgató vezetése mellett, a legnagyobb ambícióval folytak.

Magyar Színház heti műsora

Péntek d. u. fél 3-kor: A Sylvesteri kabaré megismétlése (Leszállított helyárakkal. Sorozatszám 176)

Péntek d. u. 5-kor: Odov (Rendes helyárakkal. Lengyel Irén, Neményi, Ihsz és Lászlóval. Sorozat 177)

Péntek este háromnegyed 9-kor: A nagy nő (Napi bérlet 55 sz. A. Karácsonyi Il, Neményi Lili, Ihsz és Lászlóval. Rendes helyárak. Sorozatszám 178)

Sombot d. u. 4-kor: Az ördög. Mérsékelt helyárakkal. Sorozat 179)

Sombot este 8-kor: A nagy nő (Operett, 3-adzor. Napibérlet 56 sz. B. — Karácsonyi Ilvel, Neményi, Ihsz és Lászlóval. Sorozat 180)

Vasárnap d. u. fél 3-kor: Juhászlegény, szegény juhász legény (Operett, 5-ös sz. Mérsékelt helyárakkal. Sorozat 181)

Vasárnap d. u. 6-kor: A név ellen jó (3-adzor. Leszállított helyárakkal. Sorozat 182)

Vasárnap este háromnegyed 9-kor: Pompadour Pintér Bóska fellépésével. Rendes helyárak. Napi bérlet 57 sz. A. Sorozatszám 183)

Hétfé: Nagy nő (Operett. Bérletiszínetben. Karácsonyi Il, Neményi, László, Ihszszal. Sorozatszám 184)

Papirkereskedők figyelmébe!

Crepp papirt, német gyártmány, GLO-RIA jegűt, ve-gyes színekben — **8 lejért** ajánlok az iktáron. Postai szállítással utánvét ellenében. — Iónás Károly, papirkereskedő Dej

Vashajtó sima és recs. Kék hajtó ezüsthegygel, versenyen kívüli **Frati Sternhell** árban szállít tüarugyára, Oradea-Mare, Bul. R. Ferd. 20.

Róth

cipés-nél
Szé- u. 2
szám alatt
készülnek
a legújabb
divatu

**cipő-
különlegességek.**

Kérjessen az Uj Keletben!

Likör nagykereskedők és italmérők figyelmébe!

A „Monitorul Oficial“ hivatalos lap 139/27 számában 1925. június havában megjelent 1221 sz. magas királyi decretum szerint 1926. január 1-től mindazok, kik eddig likörök hideg uton való gyártásával foglalkoztak, e naptól fogva csak speciális autorizáció alapján, meleg uton és csak természetes liköröket készíthetnek, i t a l m é r ö k maguk liköröket és rumokat hideg uton házilag, mint eddig, nem állíthatnak elő és italszükségletüket csak „Autorizált likörgyáraktól“ szerezhetik be és ezt az ellenőrzés alkalmával igazolni tartoznak.

Likörnagykereskedők és italmérők figyelmébe ajánljuk

Románia legjobban berendezett és a Ministerul Sanitati Publice Bucuresii által 14226/1923 számmal autorizált gőzüzemű **„Bogsza“ likörgyárunkat** melynek természetes uton előállított gyártmányaiért felelősséget vállalunk.

Likör nagykereskedőknek

továbbárusítás céljából nagyobb vételnél megfelelő kedvezményes árakat és feltételeket nyújtunk.

BOGNÁR & SZÁNTÓ

Erdélyi Kereskedelmi Részvénytársaság, Cluj, Calea Regale Ferdinand 70. Likörgyár, bor, sör és szesz-nagykereskedők.

Interurbán telefon: 3-32.

Távirati cím: „Bogsza“.

Tiberiu SOLTÉSZ Tibor

cérna és fonalárúk importja

a G. B. C. védjegyű olasz cérna
romániai kizárólagos egyedárúsítása

Sürgöncim: Drapeau **Arad, Str. Horia 1.** Telefon: 6-83.

Telefon 446

SINGER
Piața Reg. Ferdinand 66. (Főtér)
Fárgu Mareș

Sifonfejgyár

és nikkelező telep. Szikvizes és
kracherlis üvegek, valamint mindenféle
gumik gyári raktára.
Üvegnyedzés, Régi fejek át-
öntése a legelőnyösebb árban.

Valódi angol szövetségi ruhák raktáron
A. KLEPNER minden angol és
francia úri szabó-
sága, Cluj, Calea Victoriei 2 sz. (volt Eisen-
städter-szűcsüzlet)

Slessen a
Magasin

Elysee-

be, Cluj, Cal. Regele Ferdinand No 22.
(volt Wesselényi Miklós-utca)

Abol üzletátszervezés miatt az

összes rövid és kötött árúkat

női, férfi és gyermek harisnyákat, keztyűt, him-
zés, cipőkést, kalapbáronyot, balapbellé-
ket és az összes raktáron levő árut, amíg a
készlet tart

rendkívül olcsó áron árúsítjuk

Gladys

cipőkrémmel drágább van,

de jobb nincs.

Ifjúsági iratok

az Új Kelet könyvostályában.

Benedek: Nagypó mesefája	140
— Magyar mese és mondavilág (I)	200
— " " (II)	200
— " " (III)	200
— " " (IV)	200
Babits: Aranygaras	220
Burnett: A kis lord	140
Cervantes: Don Quixotte	100
Copperfield Dávid élete	300
Crostedt: Griff, egy kutya kalandjai ..	155
Anatole France: Gyöngyike	100
Gal: Münchhausen	240
— A fekete apóstol	220
Goethe—Benedek: Csili-Csali-Csaliavér vi- szontagságai	260
Kucos Ignác: Ada Kaleh mesekertje ..	180
Móricz Zsigmond: Légy jó mindhalálgig	160
Molnár: A Pál-utcai fiúk	200
Mark Twain: Huckleberry finn kalandjai	240
— Tamás urfi mint detektív	160
— Tamás urfi kalandjai	180
Sebők: Dörmögő Dörmötör a cserkeszfiúkkal	240
Andersen tündérmeséi	75
Grimm tündérmeséi	75
Tündérország meséi	75
Andersen legszebb tündérmeséi	110
Grimm legszebb tündérmeséi	110
Tündérország legszebb meséi	110
Ebfi, történet egy huncut kis le nyról	110
Babi esküvője	110
Bébi a kis mumus	110
Csöppike kalandos utazásai	220
Csöppike tavasza	220
A huncut kölyök Pesten	220
Benedek Elek: Állatok meséinek (Nagy alak, színes képekkel)	240
Benedek: Robinson Crusoe kalandja....	160

Mégis csak legjobb a késnőküli "RASOL IDEAL"

borotváló por
mely az ország területén
higienia

szempontból a legjobban
elismert borotváló szer,
az arcot nem marja és
kellemes batásthegy utána. — Ovakodjunk az
ártalmas utazatoktól
Csak az „IDEAL”
Egyedüli készítője: felirásu a valódi.

Reszling József fodrász
Cluj, Calea Reg. Ferdinand 30.

Sighetul-Marnatiei egyedárúsítója **Glanzman**
Adolf i latszeriár **Str. Bogdan Voda 40**

Egy nagy üveg finom

RUM

lei 40

RÓZSA M.

Royal drogeriában

Főtér 26 sz.

GANZ

Societate Anonimă
de Electricitate & Comp

féle Villamossági
Részv.-Társ. és Társa

CLUJ

Strada Regina Maria (volt Deák Ferenc-utca) 16.

Sürgöncim: „Alternó”

Telefon: 991

KOLOZSVÁRI TAKARÉKPÉNZTÁR ÉS HITELBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

CLUJ, PIAȚA UNIRII No. 7.

Saját tőkái: 48.000.000 lej.

Fiókjai: Dés, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár és Marosvásárhely.

Affiliált intézetei: Torda-Aranyos Vármegyei Takarékpénztár Rt.

Torda, Udvarhelymegyei Takarékpénztár Rt. Székelyudvarhely, Alsó-
fehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. Nagyenyed.

Áruraktárai a vasút mellett. Betéteket elfogad, váltókat leszámítol, bel- és
Safe deposit. külföldi átutalásokat teljesít. Safe deposit.

Mindenféle bankszerű ügyletet előnyösen végez.

késnélküli

AL

aló por
szag területén
enia

al a legjobban
rotváló szer,
em marja és
ekodjant az
tánzatoktól
IDEAL
a valódi.

drás
and 30.

Janzman
Voda 40

finom

M

O

M.

SZ.

gi
rsa

n: 991

ÉS
G

el- és
posit.
vez.

A mi ujévi ajándékunk 1 UNDERWOOD írógép és egy évi hitel

1000 dollár értékű serleg, melyet a chicagói világversenyen 20 év óta minden évben az Underwood, mint győztes, nyert el!

Office Equipment Company
Oradea-Mare, Bul. Regele Ferdinand 3.

Képviselet és raktár:

Bureau HERMES iroda
Cluj (Kolozsvár) Piața Unirei 28.

Irodaberendezések, felszerelések
a legjobb amerikai minőségben.

S. Eisenstädter

Mode de Paris

Cluj, Piața Unirii 12.

Előrehaladott idény miatt

a raktáron levő szörmebun-
dák és sportkabátok áraiból

20%

engedményt adok

Manométereket
és mindenféle mérőműszereket készít, javításokat vállal
GÁSPÁR műszerész, Arad
Str. Horia I. (v. Széchenyi-u.)
Javítás végett beküldött műszereket állami hitelintéssel ellátva, rövid idő alatt visszaküldöm. Telefon 315 sz.

APRÓHIRDETÉSEK
Egyszeri ózónál egy szó 3 lej, vasagabb betűvel 16 lej. Legkisebb apróhirdetés 30 lej. Állást keresőknek 30% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő

Árviz és etkezéskor tönkrement 39 éves, fiatal, gyarmatára és festékkereskedő üzletvezetői, azóti vagy raktárnoki állást keresők. **Cluj, Str. J. J. G. 497**

Önálló kiszolgáló segédet keresek a főfő és dívat-szakmában. Szombatonként. Csakis első emberek képes ajánlat kérem. **Satu-Mare, Spitz Béla. 387**

Nyomdák!
Prima bécsi **hengernyag** és pórtanyag, kilója 160 lej.
Kapható a „Fraternitas” nyomdában, Cluj, Str. Baron L. Pop No 10.
Telefon: 2-28, 10-47

Barzol
Pierarie Vasúziat
Cluj-Kolozsvár, Piața M. Vit. 13
Telefon 1049

tejj házhoz szállítva kapható Salamon szentmihályi gazdaságból. Erdélyi új, u. 1-16-ig Salamonnál, Calea Victoriei 92. 47

Magánjáró öntvényeket nyer en és megmunkálva szállít Friedrich Testvérek gépgyára, Timisoara, 1819

Férfikalapokat fest, tisztít, formál, és vasal!
Fehér István, Cluj
Str. Memorandului 21. Redout épület

Főtér közelében, jól bevezetett kalapszalonn, elköltözés miatt sürgősen átadó minden elfogadható feltétellel. „Masamod” jelű. 413

Raglanok
öltönyök,
gyerek-kosztümök
Neumann M.
férfi- és fiuruha-áruháza
Cluj, Piața Unirii (Főtér) 14

Suche Bese a tig ng für deutsche Correspondenz bei Kaufleuten in den Voertags unden, ferner Unterricht in der schen Lehrgegenständen bei besern. **Cluj, Str. Memorandului 10**

in redigieren deutschen Sammelcomentirt in den N. h. m. ags stunden Geillie Austria ge erbitte. zur Redaction dieses Blattes, unter die N. R. Auch acceptieren a f dem Lond. Posten bei T. Landtor. 425

Hölgyek Nyelvmérei
Népszerű modern nyelvek, kizárólag előkészítő anyag, készítő, L'Oréal-Henné minden színben kapható. Megrendelést várunk és eszközök. Váratlanul kisinyben a negyben veszek. —
Gyula Cluj
Str. Memorandului 10

Mérlegképes könyvelőket keresek minden beállításra. **FLICHER** ügyvezető, Cluj

Figyelem!
Ötöröm!
Új. Grosz A. Loffas, Oradea-Mare, Str. Nicolai Jorga 10. Zöldkővel az udvarban. Lakodalmak rendezését és obmeneket vállal. **Isztos konyha, olcsó árak**

Ezüstöt
a legmagasabb napi áron vásárol a Tacamul ezüstáru és cvész-közyár, Cluj, Str. Jorga 11-a.

A héber nyelv gyors és könnyű elsajátítására legalkalmasabb a kizsírás és nagy erővel bevált
Ráth-féle
"שפת עמנו"
héber-magyar nyelvkönyv, mely beszerezhető 140 leiert, +10 lej portódíjért, a Ráth-könyvek nagyomárai képviselőjénél a
„SAFRUTH”
zsidó könyvkereskedésben
Cluj, P. M. Viteazul (Széchenyi-tér 39)
Könyvkereskedők és egyesületek kedvezményben részesülnek

Masználjunk kizárólag
PLANTOL
legjobb nővényzsír, mert ez hiszta, egészséges és kiadós!
Főtitelendő Fuchs Benjámín nagyváradi főrabbi tanácsa alatt készült, szigorúan orvosi rítuális előírás szerinti.
Képviselet: **HARTIG & NIENZ Cluj**
Str. Juliu Maniu 8. Telefon 1-18.

Gabella-jegyek **Révész Ernő**
nyomdájában — Marosvásárhely

Fibra S. A. — Fibra Rt.
Ma nem húzunk

Oradea ma mi is boldog új évet kívánunk. Oradea

Boldog újévet
kiván t. vevőinek
Gromen és Herbert
Cluj, Calea Regele Ferdinand No 13.
Gyári lerakat.
Az évvégi zárlatnál abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy raktárunkat
mélyen leszállított árak mellett
árusitha juk ki.
300 mt. 140 c. széles garantált gyapju-szövet jelenleg . . . . . á Lei 380
Azelőtt volt . . . . . á Lei 520
300 mtr. 140 c. széles, garantált gyapju-szövet jelenleg . . . . . á Lei 480
Azelőtt volt . . . . . á Lei 660
Nagy választék futószőnyegekben

Szerkesztőség hivatal és
Cluj-Kolozsvár L. Pop
Szerk. 977,
Zs. N. Sz. —
Kéziratok külszerkesztőség zsendők. Kézirat adunk vi

1926 január

Anasztázia
Anasztázia épp oly isteni zott a téli patikus illatu te uralkodóházak Nem ismerte reket, szines nek fogta fe melyeket csak hetett. A ki irasiban isme viharát, mert hogy az érzés nagy emberi szánt masszát
Imádság és és elképzelésel tázia hercegnő legvéresebbike cári családra, emberi bestiál Anasztázia her daltatos arca m álom volt csak szinte pillanat az uralkodó dultára millió a lélek termé nyult egy kéz volt, de az él lentette számár nekült a vértel lengyellel Néme a legnagyobb i bizható német cegnő a napok jéhez.

A nagy tá hogy egymást Így valósulnak képzelet szom fel. Magasságt mas angyalai emberek köz csapással szét evangéliumát parancsok fölé az első és ne legendák hő és mindig les akik a király és le fognak — miként a — megismerje e szenvedések ebben semmi Ismeretlen e vények, a fe álló erői emel sadalmak köz izlésbeli eltér és magamagát mindig egy egymástól me mesék igazság Anasztázia udvar ragyog tette a mag de helyette t az életet. Az s élni — bár mint elveszni ismerésének i hercegnő min élelétásával lett volna, ne